

DENET VERGİ DUYURU

Duyuru Tarihi : 10.02.2020
Duyuru No : 2020/025
Yayımlandığı Yer : LEBİB YALKIN DERGİSİ
ŞUBAT 2020
SAYI : 194

Halit BAŞBUĞA
E.SGK Denetmeni

halit.basbuga@bdo.com.tr

BANKA PROMOSYONLARININ SOSYAL GÜVENLİK, VERGİ VE İŞ HUKUKU BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

İşverenler ile bankalar arasında yapılan anlaşma gereğince maaş ödemelerini karşılığında işçilere banka promosyon ödemesi yapılmaktadır. Söz konusu ödemeler 4857 sayılı İş Kanunu ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu açısından ücret olarak değerlendirilebilir mi? Banka promosyonları sigorta primine esas kazançta dahil midir? Söz konusu banka promosyonları işçilere ödenirken işverenlerin dikkat etmesi gereken hususlar makalenin konusunu oluşturmaktadır.

ANAHTAR KELİMELER

Banka promosyonu, banka promosyonları ücret dahil mi, sosyal güvenlik ve vergi hukuku boyutunda banka promosyon ödemesi, iş mevzuatı bağlamında banka promosyonu.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2019 yılında 9,6 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167'dan fazla ülkede bulunan 1.809 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 88.110 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

I- GİRİŞ

İşçilere, işverenler tarafından yapılan ücret ödemeleri iş sözleşmesinin kurucu unsuru olması ve işçinin emeğinin karşılığı olması bakımından önem arz eder. 4857 sayılı İş Kanunu'nun¹ 32'inci maddesi gereğince, işçiye yapılan iş karşılığında ücret ödenmektedir.

Bu konuda Ücret, Prim, İkramiye Ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığıyla Ödenmesine Dair Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde yapılan değişiklikle² birlikte beş ve üzeri çalışanı olan işverenlerin ücret ödemelerini bankadan yapması zorunlu hale gelmiştir. İşverenlerin işçilere ödenecek olan ücretlerle ilgili olarak bankalar promosyon anlaşması yapmaktadırlar.

Söz konusu anlaşma gereğince de EFT, havale, kredi, kredi kartı gibi işlemlerde işçiler avantajlı fırsatlar sunmak ve müşteri portföyünü genişletmek amacıyla bankalar promosyon verme yoluna gitmektedir. İşverenler, ücret ödeme gününden birkaç gün öncesinde bankalara ödeme yapmakta, söz konusu ödeme tutarları bankalar tarafında değerlendirilmekte ve ödeme gününde işçilerin hesabına yatırılmaktadır.

Banka promosyon ödemeleri, işveren ile banka arasında yapılan protokol antlaşması gereğince işverenlerin hesabına ödenmekte ve işveren de promosyon tutarlarını işçilerin hesabına yatırmaktadır. Ancak işçilere ödenen bu türden ücretler ücret bordrolarına dahil edilecek midir, işverenler banka promosyon tutarlarında gelir ve damga vergisi kesintisi gibi kesintilerin yapıp yapılmayacağı hususunda tereddütler yaşamaktadır.

II- VERGİ MEVZUATLARI KAPSAMINDA BANKA PROMOSYONLARI

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun³ 61'inci maddesinde; "*Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir. Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez.*" hükmü yer almakta olup, aynı Kanunun 62'nci maddesinde de işverenlerin, hizmet erbabını işe alan, emir ve talimatları dahilinde çalıştıran gerçek ve tüzel kişiler olduğu hüküm altına alınmıştır.

* E. SGK Denetmeni

¹ 10 Haziran 2003 tarih ve 25134 sayılı R.G. yayımlanmıştır.

² 21 Mayıs 2016 tarih ve 29718 sayılı R.G. yayımlanmıştır.

³ 06 Ocak 1961 tarih ve 10700 sayılı R.G. yayımlanmıştır.

Banka promosyonları, hizmet karşılığı ödenen parasal tutarlar değildir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun⁴ 393'üncü maddesinde hizmet sözleşmesinin tanımı yapılmış; Hizmet sözleşmesi "*İşçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle iş görmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşmedir*" şeklinde tanımlanmıştır. Dolayısıyla hizmet sözleşmesinin unsurlarının bağımlılık, iş görme ve ücrettir.

Banka promosyon ödemeleri işçilere belirli bir hizmet karşılığı ödenmemektedir. Bankalarla yapılan protokol gereğince işçilerin bankacılık işlemlerini ücretin ödendiği bankadan yapması karşılığında ödenen bir tutardır. Gerek İş Kanunu gerekse de Gelir Vergisi Kanunu gereğince söz konusu ödeme tutarlarının ücret niteliği taşımadığı aşikardır.

07.04.2014 tarihli Banka promosyon ödemesinin gelir vergisi, damga vergisi ve katma değer vergisine tabi olup olmadığı konulu Özelgede⁵: "*Maaş promosyonlarının bankalar tarafından doğrudan çalışanlara puan veya nakit olarak ödenmesi durumunda, banka ile çalışanlar arasında işçi-işveren ilişkisi olmadığından, Bankalar tarafından, vergi mükellefi olsun veya olmasın promosyon anlaşması yapılan kuruma ödeme yapılması ve bu ödemelerin gelir olarak kaydedilmeden çalışanlara aynen aktarılması halinde, ödeme yapan kurum aracı durumunda olacağından, çalışanlara yapılan bu türden ödemelerin ücret olarak değerlendirilmesi mümkün değildir.*" şeklinde belirtilmek suretiyle açıkça banka promosyon ödemelerinin ücret olarak nitelendirilemeyeceği belirtilmektedir. Ancak işverenlerin dikkat etmesi gereken nokta bu promosyon ödemelerini gelir olarak kaydetmeden çalışanlara aktarması gerektiği hususudur.

Söz konusu özelgeye göre; Promosyon ödemelerinin banka tarafından doğrudan iktisadi faaliyeti olan kurumlara yapılması ve yapılan ödemelerin kazanca dahil edilmesi durumunda, ilgili kurum tarafından çalışanlara yapılan ödeme banka promosyonu olma niteliğini kaybetmiş olacağından ücretlerin vergilendirilmesine ilişkin hükümlere göre değerlendirilecektir..." açıklamasına yer verilmiştir.

Buna göre, şirketiniz ve bankalar arasında imzalanan maaş ödeme protokolü gereğince; bankalar tarafından personelinize yapılan "*promosyon*" ödemelerinin doğrudan şirketinize yapılması ve yapılan bu ödemelerin de şirketiniz tarafından gelir olarak kaydedilmeden personele aynen aktarılması halinde, söz konusu promosyon ödemeleri ücret olarak değerlendirilmeyecektir.

⁴ 4 Şubat 2011 tarih ve 27836 sayılı R.G. yayımlanmıştır.

⁵ www.gib.gov.tr/Özelge Sistemi (Samsun Vergi Dairesi Başkanlığının 07.04.2014 tarih ve 13649056-120[61-2013/ÖZE-01]-35 sayılı özelgesi).

Damga vergisi yönünden; şirket personelinin maaşlarının bankaya yatırılması işlemine bağlı olarak banka tarafından personelinize yapılacak promosyon ödemeleri hizmet karşılığı yapılacak bir ödeme olmadığından, promosyon ödemesi nedeniyle düzenlenecek kağıtların damga vergisine tabi tutulmaması gerekmektedir.

III- İŞ VE SOSYAL GÜVENLİK MEVZUATI BAĞLAMINDA BANKA PROMOSYONLARI

4857 sayılı İş Kanunu'nun 32'nci maddesine göre genel anlamda ücret; bir kimseye bir iş karşılığında işveren veya üçüncü kişiler tarafından sağlanan ve para ile ödenen tutardır.

Banka promosyonları bir iş karşılığında ödenmemektedir. Yani işçi işveren tarafından verilen bir görev kapsamında bu tutara hak kazanmaz. İşverenler beş veya üzerinde işçi çalıştıran işyerlerinde ücret ve ücret niteliğindeki ödemeleri bankalar aracılığıyla yapmak zorunda olduğundan, bankalar ile yaptıkları antlaşmalar gereğince promosyon tutarlarını işçilere ödemektedir. Çalışanlara yapılan bu türden ödemelerin ücret olarak değerlendirilmesi mümkün değildir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 37'inci maddesi uyarınca işverenler işyerinde veya bankaya yaptığı ödemelerde işçiye ücret hesabını gösterir imzalı veya işyerinin özel işaretini taşıyan bir pusula vermek zorundadır. Ücret hesap pusulalarında; işyerinin sicil numarası, bordronun ilişkin olduğu ay, sigortalının adı, soyadı, sigortalının sosyal güvenlik sicil numarası, ücret ödenen gün sayısı, sigortalının ücreti, ödenen ücret tutarı ve ücretin alındığına dair sigortalının imzasının bulunması zorunludur. Ücret hesap pusulasında ücret niteliğinde bir ödeme varsa buna ilişkin tutar gösterilmesi gerekir.

Ancak banka promosyon tutarlarının ücret hesap pusulasında gösterilme zorunluluğu yoktur. Fazla çalışma, hafta tatili ve genel tatil ödemesi, avans, yakacak, prim, ikramiye gibi ödemeler ücret dışında ayrı bir sütunda ücret hesap pusulasında gösterilmek zorundadır. İşçilere yapılan temel ücret dışındaki bu ödeme tutarlarının da yine beş ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinde banka aracılığıyla ödenmesi zorunluluğu bulunmaktadır. İşverenlerin düzenlemek zorunda oldukları ücret hesap pusulalarında banka promosyon ödeme tutarı yer almayacaktır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun⁶ prime esas kazanç başlıklı 80'inci maddesinde: *"4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir.*

---

⁶ 16.06.2006 tarih, 26200 sayılı R.G. yayımlanmıştır.

- a) Prime esas kazançların hesabında;
- 1) Hak edilen ücretlerin,
  - 2) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların,
  - 3) İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıdaki (1) ve (2) numaralı alt bentlerde belirtilen kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin, brüt toplamı esas alınır.

Aynı yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazançta tabi tutulmaz.

Yukarıda yer alan mevzuat da hangi ödemelerin prime esas kazanç kapsamında hak edilen ücretler dahil edilir. Ücret tanımı aynı kanunun 3'üncü maddesinin 12'inci fıkrasında; *"Ücret: 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara saatlik, günlük, haftalık, aylık veya yıllık olarak para ile ödenen ve süreklilik niteliği taşıyan brüt tutarı,"* şeklinde ifade edilmiştir. Kanunun 4/a bendi kapsamında sigortalılık ise; *"Hizmet akdiyle bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar..."* şeklinde ifade edilmiş, hizmet akdinin tanımı Kanunun 3'üncü maddesinin 10'uncu fıkrasında; Borçlar Kanununda tanımlanan hizmet akdi ve iş mevzuatında tanımlanan iş sözleşmesi veya hizmet akdi şeklinde ifade edilmiştir. Bütün bu tanımlardan anlaşılacağı üzere, işçinin hak edilen ücreti, hizmet akdine tabi olan çalışan sigortalıya hizmet sözleşmesi kapsamında para ile ödenen tutardır. Banka promosyon ödemesi bu bağlamda bir iş ilişkisi kapsamında ödenmediğinden sigorta prim kazançlarına dahil edilmesi de mümkün değildir.

IV- SONUÇ

İşveren ile bankaların yaptıkları protokol antlaşması gereğince işçilere ödenen banka promosyon tutarlarında işverenlerin nasıl hareket etmesi gerektiği hususu değerlendirilmiştir.

Bankalar tarafından ödenen promosyon tutarı işveren tarafından gelir, kazanç olarak kaydedilmeksizin doğrudan işçilere aktarılması halinde bu tutarlar ücret olarak değerlendirilmeyerek gelir vergisine tabi olmayacaktır.

Ancak, promosyon ödemelerinin banka tarafından doğrudan iktisadi faaliyeti olan kurumlara yapılması ve yapılan ödemelerin kazançta dahil edilmesi halinde daha sonra ilgili kurum tarafından çalışanlara yapılan ödemeler banka promosyonu olma niteliğini kaybetmiş olacağından ücretlerin vergilendirilmesine ilişkin hükümlere göre değerlendirilmesi gerekmektedir. Banka promosyonları hizmet karşılığı bir ödeme olmadığından damga vergisine tabi değildir.

4857 sayılı İş Kanununda ücret, bir iş karşılığı işçilere ödenen parasal tutarlardır. Banka promosyon ödemeleri bankaların müşteri portföyünü genişletmek daha fazla kazanç elde etmek, işçilerin ücretlerini bu bankalardan alması karşılığında zaman zaman yıllık veya yapılan antlaşma karşılığında toplu olarak ödenen tutarlardır.

Bankalar yapılan antlaşma gereğince işçilere ödenecek ücret tutarlarını işçilere hesabına aktarmadan birkaç gün öncesinde hesaplarında değerlendirmekte ve kazanç sağlamaktadır.

Bu tutarların hizmet ilişkisiyle bağlantısı olmadığından ücret olarak nitelendirilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla da ücret hesap pusulalarında gösterilmemesi gerekmektedir. Yine 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu açısından da hak edilen ücret kapsamında değerlendirilmeyen banka promosyonlarının sigorta primine esas kazançta dahil edilmemesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- 1- 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu, 04.02.2011 tarih, 27836 sayılı R.G. yayımlanmıştır (www.mevzuat.gov.tr).
- 2- 4857 sayılı İş Kanunu, 10.06.2003 tarih, 25134 sayılı R.G. yayımlanmıştır.
- 3- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 16.06.2006 tarih, 26200 sayılı R.G. yayımlanmıştır.
- 4- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 06.01.1961 sayılı R.G. yayımlanmıştır.
- 5- Ücret, Prim, İkramiye Ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığıyla Ödenmesine Dair Yönetmelik, 18.11.2008 tarih, 27058 sayılı (Değişik ibare:RG-21/5/2016-29718) R.G. yayımlanmıştır.
- 6- www.gib.gov.tr/Özelge Sistemi (Samsun Vergi Dairesi Başkanlığının 07.04.2014 tarih ve 13649056-120[61-2013/ÖZE-01]-35 sayılı özelgesi)